

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษานโยบายและทรรศนะในการบริหารงานห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาในสถานะมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ทางด้านการบริหารงานบุคคล การบริหารงบประมาณ ความร่วมมือระหว่างห้องสมุด การหารายได้ให้แก่หน่วยงานของผู้บริหารห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา และเพื่อเปรียบเทียบทรรศนะของผู้บริหารห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาที่อยู่ในสถานะมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐแล้วกับผู้บริหารห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐที่กำลังจะเปลี่ยนสถานะเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐที่มีต่อการบริหารงานห้องสมุดในสถานะมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ซึ่งใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วยขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัย
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การหาคุณภาพเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูล

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ได้แก่ ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ และหัวหน้าห้องสมุด จำนวน 219 คน ในปีการศึกษา 2545 แบ่งเป็นผู้บริหารห้องสมุดมหาวิทยาลัยของรัฐ 67 คน ผู้บริหารสำนักวิทยบริการ สถาบันราชภัฏ 111 คน ผู้บริหารสำนักวิทยบริการสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล 35 คน และผู้บริหารห้องสมุดมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ 6 คน รายละเอียดดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 จำนวนผู้บริหารห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา

สถาบัน	จำนวนผู้บริหาร / คน
<u>ห้องสมุดมหาวิทยาลัยของรัฐ</u>	
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	4
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	3
มหาวิทยาลัยขอนแก่น	4
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	4
มหาวิทยาลัยทักษิณ	4
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	4
มหาวิทยาลัยนเรศวร	2
มหาวิทยาลัยบูรพา	2
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	4
มหาวิทยาลัยมหิดล	3
มหาวิทยาลัยแม่โจ้	2
มหาวิทยาลัยรามคำแหง	3
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	4
มหาวิทยาลัยศิลปากร	3
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี	4
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่	2
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช	5
มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี	2
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง	4
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ	2
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์	2
<u>ห้องสมุดสถาบันราชภัฏ</u>	
สถาบันราชภัฏกาญจนบุรี	3
สถาบันราชภัฏกำแพงเพชร	3
สถาบันราชภัฏจันทรเกษม	2
สถาบันราชภัฏเชียงราย	3

ตารางที่ 4 (ต่อ)

สถาบัน	จำนวนผู้บริหาร / คน
สถาบันราชภัฏเชียงใหม่	3
สถาบันราชภัฏเทพสตรี	3
สถาบันราชภัฏธนบุรี	3
สถาบันราชภัฏนครปฐม	3
สถาบันราชภัฏนครราชสีมา	3
สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช	3
สถาบันราชภัฏนครสวรรค์	3
สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา	3
สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์	3
สถาบันราชภัฏพระนคร	3
สถาบันราชภัฏพระนครศรีอยุธยา	3
สถาบันราชภัฏพิบูลย์สงคราม	3
สถาบันราชภัฏเพชรบุรี	3
สถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาเขตกรณ	3
สถาบันราชภัฏเพชรบูรณ์	3
สถาบันราชภัฏภูเก็ต	3
สถาบันราชภัฏมหาสารคาม	3
สถาบันราชภัฏยะลา	3
สถาบันราชภัฏราชชนรินทร์	3
สถาบันราชภัฏรำไพพรรณี	3
สถาบันราชภัฏลำปาง	3
สถาบันราชภัฏเลย	3
สถาบันราชภัฏสกลนคร	3
สถาบันราชภัฏสงขลา	3
สถาบันราชภัฏสวนดุสิต	3
สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา	3
สถาบันราชภัฏสุราษฎร์ธานี	3

ตารางที่ 4 (ต่อ)

สถาบัน	จำนวนผู้บริหาร / คน
สถาบันราชภัฏสุรินทร์	3
สถาบันราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง	3
สถาบันราชภัฏอุดรธานี	3
สถาบันราชภัฏอุดรดิตถ์	2
สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี	3
สถาบันราชภัฏชัยภูมิ	1
สถาบันราชภัฏกาฬสินธุ์	1
สถาบันราชภัฏนครพนม	1
สถาบันราชภัฏร้อยเอ็ด	1
สถาบันราชภัฏศรีสะเกษ	1
<u>ห้องสมุดสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล</u>	
วิทยาเขตเทเวศร์	1
วิทยาเขตพระนครเหนือ	1
วิทยาเขตพระนครใต้	1
วิทยาเขตอุเทนถวาย	1
วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพฯ	1
วิทยาเขตพาณิชยการพระนคร	1
วิทยาเขตเพาะช่าง	1
วิทยาเขตบพิตรพิมุข จักรวรรดิ	1
วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ	1
วิทยาเขตชุมชนพระเขตอุดมศักดิ์	1
วิทยาเขตจักรพงษ์ ภูวนาถ	1
วิทยาเขตโชติเวช	1
วิทยาเขตเชียงใหม่	1
วิทยาเขตน่าน	1
วิทยาเขตพิษณุโลก	1
วิทยาเขตปทุมธานี	1

ตารางที่ 4 (ต่อ)

สถาบัน	จำนวนผู้บริหาร / คน
วิทยาเขตนนทบุรี	1
วิทยาเขตศาลายา	1
วิทยาเขตพระนครศรีอยุธยา หันตรา	1
วิทยาเขตพระนครศรีอยุธยา วาสกรี	1
วิทยาเขตสุพรรณบุรี	1
วิทยาเขตจันทบุรี	1
วิทยาเขตบางพระ	1
วิทยาเขตสุรินทร์	1
วิทยาเขตขอนแก่น	1
วิทยาเขตสกลนคร	1
วิทยาเขตกาฬสินธุ์	1
วิทยาเขตวังไกลกังวล	1
วิทยาเขตศรีวิชัย	1
วิทยาเขตภาคใต้	1
วิทยาเขตนครศรีธรรมราช	1
วิทยาเขตภาคพายัพ	1
วิทยาเขตลำปาง	1
วิทยาเขตตาก	1
วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	1
<u>ห้องสมุดมหาวิทยาลัยในกำกับรัฐ</u>	
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี	2
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี	2
มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์	1
มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง	1
รวม	219

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ศึกษาและสำรวจวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐบาลและมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ จากเอกสารประเภทต่างๆ เช่น หนังสือ วารสาร วิทยานิพนธ์ รายงานการวิจัย และสื่อสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ เช่น ฐานข้อมูล และ อินเทอร์เน็ต เป็นต้น เพื่อสร้างเครื่องมือในการวิจัย ซึ่งการวิจัยนี้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานห้องสมุด สถาบันอุดมศึกษาในสถานะมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐบาล ซึ่งประกอบด้วยชุดคำถามแบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม และข้อมูลเกี่ยวกับห้องสมุดของมหาวิทยาลัย/สถาบันที่ผู้ตอบแบบสอบถามสังกัด ซึ่งลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาในสถานะมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐบาล ในด้านการบริหารงานบุคคล การบริหารงบประมาณ การหารายได้ให้แก่หน่วยงาน รูปแบบการให้บริการ ลักษณะของคำถามส่วนนี้จะ เป็นแบบกำหนดให้ตอบและแบบปลายเปิด

แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นในการบริหารงานห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาในสถานะมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ใช้หลักเกณฑ์ตามแนวคิดของลิเคอร์ต (Likert) ดังนี้ (Best and Kahn, 1993, p.247)

1 คะแนน	หมายถึง	เห็นด้วยน้อยที่สุด
2 คะแนน	หมายถึง	เห็นด้วยน้อย
3 คะแนน	หมายถึง	เห็นด้วยปานกลาง
4 คะแนน	หมายถึง	เห็นด้วยมาก
5 คะแนน	หมายถึง	เห็นด้วยมากที่สุด

การวิเคราะห์เพื่อที่จะทราบทัศนคติของผู้บริหารห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาที่มีต่อการบริหารงานห้องสมุดในสถานะมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ยึดคะแนนเฉลี่ย (mean) ของคะแนนเป็นตัวชี้วัด กำหนดเกณฑ์ในการวิเคราะห์ไว้ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด และบุญส่ง นิลแก้ว, 2535, หน้า 23-24)

1.00 – 1.50	หมายถึง	มีทัศนคติเห็นด้วยในระดับน้อยที่สุด
1.51 – 2.50	หมายถึง	มีทัศนคติเห็นด้วยในระดับน้อย
2.51 – 3.50	หมายถึง	มีทัศนคติเห็นด้วยในระดับปานกลาง

3.51 – 4.50	หมายถึง	มีทรศนะเห็นด้วยในระดับมาก
4.51 – 5.00	หมายถึง	มีทรศนะเห็นด้วยในระดับมากที่สุด

การหาคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยนำข้อคำถามในแบบสอบถามเสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจแก้ไขและหาข้อบกพร่องของแบบสอบถาม เพื่อให้มีความถูกต้องและครอบคลุมเนื้อหา โดยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น เสนอผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรง เพื่อหาข้อบกพร่อง โดยใช้วิธีการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IC)

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจแบบสอบถาม มีดังนี้

1. รองศาสตราจารย์ธาดาศักดิ์ วชิรปรัชญาพจน์ อาจารย์ประจำภาควิชา
บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์เอี่ยมพร ทศนประสิทธิ์ผล รองผู้อำนวยการสำนักวิทยบริการ
สถาบันราชภัฏราชนครินทร์
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ผ่องพรรณ ลวนานนท์ อาจารย์ประจำภาควิชา
บรรณารักษศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยดำเนินการดังต่อไปนี้

1. ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา ส่งไปยังผู้บริหารห้องสมุด
สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล
2. การเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยังประชากรทางไปรษณีย์
พร้อมแนบซองติดแสตมป์ส่งกลับคืนผู้วิจัย จำนวน 219 ฉบับ แยกเป็นห้องสมุด มหาวิทยาลัยของ
รัฐ จำนวน 67 ฉบับ สำนักวิทยบริการ สถาบันราชภัฏ 111 ฉบับ สำนักวิทยบริการสถาบัน
เทคโนโลยีราชมงคล 35 ฉบับ และห้องสมุด มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ 6 ฉบับ เมื่อครบ
กำหนดแล้วผู้วิจัยได้ติดตามทวงถามแบบสอบถามทั้งทางโทรศัพท์และทางไปรษณีย์บัตร ซึ่งได้รับ
แบบสอบถามกลับคืน รวมทั้งสิ้น 184 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 84.02 โดยใช้เวลาเก็บรวบรวมข้อมูล
ระหว่างวันที่ 1 ธันวาคม พ.ศ. 2545 ถึงวันที่ 28 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2546

การวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูล

การวิจัยนี้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสถิติ SPSS/for Windows โดยนำข้อมูลที่รับจากแบบสอบถามทั้งหมดมาวิเคราะห์ เพื่อแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบค่าที (t-test) พร้อมทั้งสรุปผลจากข้อเสนอแนะ ข้อมูลที่ได้นำเสนอในรูปแบบตาราง แผนภูมิ และคำอธิบายตาราง